KANSALLINEN KOULUTUKSEN ARVIOINTIKESKUS
NATIONELLA CENTRET FÖR UTBILDNINGSUTVÄRDERING
FINNISH EDUCATION EVALUATION CENTRE

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Authors **Riitta Rissanen, Ari Koski, Kaisa Lähteenmäki-Smith, Jyri Niemi ja Marja-Liisa Saarilammi. Jyväskylän ammattikorkeakoulun itsearviointi toim. Tero Janatuinen**
Year of publication **2019**, FINEEC publications **12:2019**
Language **Finnish**
ISBN **978-952-206-510-0 pdf**

5 Vertaisoppimisen kuvaus

- HEI's self-assessment

Vertaisoppimisen suunnittelu

Auditointiin liittyvä vertaisoppiminen haluttiin toteuttaa luotettavan ja hyvää laatutasoa edustavan kumppanin kanssa. Eurooppalaisen laadunvarmistuksen (ESG) näkökulmasta hyödyllisimmäksi arvioitiin vertailukehittäminen keskieurooppalaisen ammattikorkeakoulun kanssa. Eri vaihtoehtoja pohdittuaan JAMKin johto valitsi kumppaniksi saksalaisen Esslingenin ammattikorkeakoulun (myöhemmin HE).

Kyseessä on JAMKin pitkäaikainen korkeakoulukumppani, jonka laatutasoa pidetään yleisesti hyvänä. Yhteistyö korkeakoulujen kesken on ollut laajaa erityisesti tekniikan alan koulutuksessa. Myös sosiaalialan koulutuksessa on tunnusteltu yhteistyömahdollisuuksia. JAMKilla on HE:n kanssa kaksi Double Degree -ohjelmaa sekä ICT-alan koulutusta. Opiskelija- ja henkilöstövaihtojen lisäksi yhteistyötä on tehty myös monissa kehittämishankkeissa.

JAMK teki aloitteen vertaisoppimisesta HE:lle, ja HE:n vararehtori vieraili JAMKissa elokuussa 2017. Tapaamisessa käynnistettiin vertaisoppimisen suunnittelu. Vertaisoppimisen kohteeksi valittiin HE:n toivomuksesta auditointimallin ensimmäinen arviointialue, Osaamista luova korkeakoulu. Valinta sopi JAMKille hyvin, koska TKI-toiminnassa oli samanaikaisesti meneillään ulkoinen arviointi.

Vertaisoppimisesta laadittiin sopimus korkeakoulujen kesken, ja se toteutettiin JAMKissa pitkään käytettyä benchmarking-mallia soveltaen. Sopimuksessa sovittiin mm. vertaisoppimisen tarkoitus, tavoitteet ja kohteet, aikataulu, molemminpuoliset vierailut ja raportointi.

Vertaisoppimisen kohteita tarkennettiin siten, että kumpikin osapuoli saattoi keskittyä oppimaan

vastapuolen vahvuuksista. JAMKin valitsemat vertaisoppimisen kohteet olivat yhteistyö työelämän kanssa, oppilaiden siirtyminen kouluasteelta korkeakouluun, opiskelijalähtöinen oppiminen ja verkko-oppiminen. HE:n valitsemat vertaisoppimisen kohteet olivat yrittäjyys, elinikäinen oppiminen, opiskelijalähtöinen oppiminen ja verkko-oppiminen. Kumpikin korkeakoulu laati vertaisoppimisen lähtökohdaksi kuvaukset omasta toiminnastaan valituissa vertaisoppimisen kohteissa.

JAMKin vierailu HE:iin toteutettiin huhtikuussa 2018. Ennen vierailua selvisi, ettei HE toteuttaisi vastavierailua aikataulu- ja kustannussyistä. Siksi JAMKin vierailu suunniteltiin sellaiseksi, jossa molemmat osapuolet esittelevät toimintaansa opiskelijalähtöisen oppimisen ja verkko-oppimisen osalta. Kaksi muuta HE:n valitsemaa vertaisoppimisen kohdetta toteutettaisiin JAMKin järjestäminä webinaareina. Näistä toteutui yrittäjyyswebinaari toukokuussa 2018. Elinikäisen oppimisen webinaari päätettiin jättää toteuttamatta HE:ssa tapahtuneiden vastuuhenkilövaihdosten takia.

Vertaisoppimisvierailu

JAMK päätti vierailla HE:ssä edustavalla ryhmällä, johon kuuluivat vararehtori, laatupäällikkö, opetushenkilöstön edustaja ja laatuvastaava kustakin tulosyksiköstä sekä opiskelijoiden edustaja. Myös HE:ssä vaihdossa olleita JAMKin opiskelijoita pyrittiin osallistamaan vertaisoppimisvierailulle. Tässä ei onnistuttu, koska opiskelijat olivat samaan aikaan harjoittelussa. JAMKin vertaisoppimisryhmä jaettiin kahteen alaryhmään, joista molemmat olivat HE:ssa kaksi kokonaista päivää.

HE suunnitteli yhdessä JAMKin kanssa tiiviin ja monipuolisen ohjelman vertaisoppimisvierailulle, jota valmisteltiin useissa verkkokokouksissa. JAMK toimitti etukäteen listan kysymyksistä, joihin vierailulla haettaisiin vastauksia. Vierailun aikana tutustuttiin HE:n käytäntöihin ja kehittämishankkeisiin. JAMK esitteli omia käytäntöjään opiskelijalähtöisessä oppimisessa ja verkko-oppimisessa.

Vertaisoppimisen tulokset

Vertaisoppimisvierailu sujui hyvin, ja vierailun perusteella JAMK tunnisti HE:ssa 4–5 hyvää käytäntöä kussakin vertaisoppimisen kohteessa. JAMKissa havaitut hyvät käytännöt puolestaan perustuvat HE:n antamaan palautteeseen. JAMKin laadunhallinnan kehittämisryhmän ja johtoryhmän analyysin perusteella JAMK on päättänyt hyödyntää oppimaansa koulutuksessa, TKI-toiminnassa ja palveluliiketoiminnassa, vaikka alkuperäinen vertaisoppimisen kohde rajoittui koulutukseen.

Vertaisoppimisen arviointi

Vertaisoppimisen vastavuoroisuus ei toteutunut täysimääräisesti, koska HE:stä ei saapunut ryhmää vastavierailulle. Vaikka JAMK esitteli omia käytäntöjään HE:n vierailun aikana, jäi HE:n saama hyöty väistämättä vähäisemmäksi. Osittain tilannetta paransi JAMKin järjestämä webinaari. Myönteiset kokemukset tietoverkkojen hyödyntämisestä kannustavatkin mallin kehittämiseen.

Toisesta organisaatiosta tehtyjä havaintoja ei ole aina helppoa soveltaa omaan organisaatioon. Eräs syy tähän on korkeakoulujen erilaiset toimintaympäristöt. Toinen syy on se, että yksittäiseen vierailuun perustuva vertaisoppiminen jää helposti pinnalliseksi. Olisikin syytä pohtia, miten vertaisoppimisen malleja voitaisiin kehittää sellaisiksi, että ne kannustaisivat organisaatioita pitkäkestoiseen kehittämisyhteistyöhön ennen ja jälkeen vertaisoppimisvierailun.

Kansainvälistä vertaisoppimista suunnittelevien on syytä varautua siihen, että vastapuolen valmius panostaa prosessiin voi hiipua, jos toimintaan ei ole saatavissa ulkopuolista rahoitusta eikä vastapuoli suoraan hyödy vertaisoppimisesta omissa auditoinneissaan tai akkreditoinneissaan.

Vertaisoppiminen rikastaa merkittävällä tavalla Karvin kolmannen kierroksen auditointia. Se tuottaa toiminnan kehittämisen kannalta hyödyllistä tietoa ja sopii hyvin suomalaiseen kehittävän arvioinnin perinteeseen.

Oman organisaation hyvät käytännöt

• Opiskelijoiden yrittäjyyden ja Startup-yritysten kehittäminen (esim. DP in International Business, Tiimiakatemia, WIMMA Lab, Jyväskylän yritystehdas)
• JAMKOn jupinaviikko
• Edistyksellinen verkko-oppiminen (esim. VR-lasien käyttö virtuaalisessa leikkaussalissa).

Kumppaniorganisaation hyvät käytännöt

• Tiivis yhteistyö alueen teollisuuden kanssa
• Koululaisten innostaminen hakeutumaan AMK-opintoihin
• Kokonaisvaltainen opiskelijoiden ohjausjärjestelmä
• Monipuoliset ja tarkoitukseen sopivat opetus- ja oppimismenetelmät.

Antakaa konkreettinen esimerkki/esimerkkejä siitä, miten vertaiskumppanin hyviä käytäntöjä aiotaan hyödyntää tai on jo hyödynnetty.

Koulutus: opiskelijoiden työllistymisen edistäminen alumni- ja suhdetoimintaa syventämällä.
TKI-toiminta: tutkimusryhmien organisoituminen ja resursointi.
Palveluliiketoiminta: tutkintokoulutusten osien ja jatkuvaa oppimista tukevien koulutusten toteuttaminen tiiviissä yhteistyössä yritysten kanssa.

5 Vertaisoppimisen kuvaus

- Assessment of the audit team

JAMK valitsi vertaisoppimiskumppaniksi Esslingenin ammattikorkeakoulun Saksasta, joka kertoo JAMKin kansainvälisesti orientoituneesta asenteesta. Vertaisoppimisen kohteena oli opiskelijalähtöisyys, opintojen yhteys työelämän kanssa ja verkko-oppiminen. Näiden teemojen lisäksi vertaiskumppani halusi oppia JAMKin yrittäjyydestä.

Prosessin suunnitelma oli tavoitteellinen sekä selkeä ja vierailua valmisteltiin useissa verkkokokouksissa. Auditointiryhmä pitää hyvänä käytäntönä, että vertaisoppimisvierailuun JAMKista osallistui monipuolisesti eri toimijoita: opiskelija, laatuvastaavat kustakin tulosyksiköstä, opetushenkilön edustaja, laatupäällikkö ja vararehtori. Näin opituista teemoista voidaan reflektoida laajasti omassa korkeakouluyhteisössä korkeakoulun kehittämistyössä.

Tavoitteet saavutettiin osittain, koska vertaisoppimisen vastavierailu ei JAMKista riippumattomista syistä toteutunut. Vastavierailun toinen puoli järjestettiin kuitenkin webinaarina vertaiskorkeakoululle yrittäjyys-teemasta.

JAMK teki lopuksi vertaisoppisesta analyysin, jonka pohjalta päätti toimenpiteistä, jota auditointiryhmä pitää tärkeänä prosessin seurannan ja arvioinnin kehittämisosana. Analyysin tuloksena JAMK päätti soveltaa koulutukseen liittyvän osion lisäksi vertaisoppimista TKI-toiminnan tutkimusryhmien organisointiin sekä palveluliiketoimintaan.